

THÔNG TIN NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

- Tên đề tài luận án: “ **Không gian kiến trúc cảnh quan các làng Quan họ truyền thống thích ứng với quá trình đô thị hóa của tỉnh Bắc Ninh**”
- Chuyên ngành: Kiến trúc- Mã số: 9580101
- Nghiên cứu sinh: **Nguyễn Đình Phong**
- Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS.KTS Lê Quân**
TS. KTS Lê Chiến Thắng
- Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội

TÓM TẮT NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI

Với những sự phân tích, nhận diện và đề xuất ở trong nghiên cứu, luận án đã bổ sung hoàn thiện hệ thống dữ liệu chuyên ngành về tổ chức không gian kiến trúc cảnh quan các làng di sản thích ứng với quá trình đô thị hóa. Đặc biệt, luận án là công trình đầu tiên khảo sát toàn diện hệ thống không gian kiến trúc cảnh quan 44 làng Quan họ; xem xét và phân tích những tác động của đô thị hóa tới không gian kiến trúc cảnh quan làng. Luận án đã chỉ rõ cần phải duy trì và phát triển tiếp nối (thích ứng) được những không gian, cảnh quan có là khả năng là nơi diễn xướng và thực hành của dân ca Quan họ để góp phần gìn giữ và phát huy các giá trị lịch sử, văn hóa, bản sắc truyền thống của văn hóa Quan họ. Những đóng góp mới của luận án gồm:

1. Nhận diện được những thành phần không gian kiến trúc cảnh quan giá trị của làng Quan họ cần được lưu giữ. Đó là cảnh quan sinh thái nhân văn của tổng thể cấu trúc làng, hệ thống các di tích, công trình công cộng tiêu biểu; tầm quan trọng của cảnh quan mặt nước. Luận án cũng đã chỉ ra mối quan hệ gắn kết giữa các không gian kiến trúc cảnh quan với các giá trị phi vật thể của làng Quan họ, đó là mối quan hệ theo cặp phạm trù nhân quả. Nếu như không giữ được những không gian kiến trúc cảnh quan nhất định thì gần như cũng sẽ không còn làng Quan họ.

2. Đề xuất 03 hướng tiếp cận thích ứng của không gian kiến trúc cảnh quan các làng. Từ góc độ bảo tồn: Đánh giá, chọn lọc những làng/nhóm làng có giá trị cảnh quan nổi bật để gìn giữ và khai thác. Từ góc độ đô thị hóa: đưa ra mô hình quy hoạch tổng thể kết nối giữa làng xóm cũ (duy trì, tôn tạo) với khu đô thị, công nghiệp mới (phát triển) thông qua các không gian vùng đệm. Từ đặc điểm cấu trúc

nghề nghiệp là mô hình thích ứng đặc trưng đối với nhóm làng Quan họ- làng nghề.

3. Đề xuất các giải pháp tổ chức không gian thích ứng với quá trình đô thị hóa để duy trì và phát triển tiếp nối không gian kiến trúc cảnh quan làng Quan họ, từ quy hoạch tổng thể đến các không gian thành phần. Đó là:

- Hình thái không gian tổng thể: bổ sung các chức năng sử dụng đất mới trong quy hoạch chi tiết; Các kiến nghị chỉnh trang giao thông và các hạng mục cơ sở hạ tầng; Mô hình quy hoạch các khu ở mới học hỏi từ cấu trúc truyền thống của làng và phát huy vai trò của không gian giao lưu văn hóa Quan họ.

- Kiến tạo những mô hình không gian ở phù hợp; trong đó có 3 mô hình nhà ở: 01 nhà ở mặt đường trục làng (nhà phố); 02 mô hình nhà ở trong các ngõ, không gian khác. Các mô hình đều chú ý tới các không gian để sinh hoạt dân ca Quan họ.

- Nhấn mạnh chức năng trung tâm lễ hội của đình làng. Với việc xác định rõ vai trò của đình với lễ hội Quan họ, ngôi đình sẽ có giá trị và có chức năng bền vững để thích ứng và tồn tại tiếp khi mà những chức năng cũ của quá khứ đã không còn. Từ đó đình sẽ là kiến trúc cảnh quan trung tâm để bảo tồn và phát huy dân ca Quan họ và đưa ra các sơ đồ tổ chức không gian cho cụm công trình tín ngưỡng đình- chùa của làng.

- Các không gian công cộng và sinh hoạt cộng đồng: Đưa công trình công cộng thuộc thiết chế mới như nhà văn hoá, sân thể thao... hòa nhập vào không gian kiến trúc cảnh quan làng và phục vụ tích cực các hoạt động văn nghệ của cộng đồng làng. Nâng cấp và chỉ ra những giá trị mới cho các kiến trúc cảnh quan cụ thể: cổng làng, giếng làng, cảnh quan ao hồ mặt nước... để tiếp tục duy trì và phát triển.

- Không gian sản xuất, sinh kế: Tổ chức các không gian sản xuất thành những công viên nông nghiệp để góp phần thiết lập diện mạo đô thị có bản sắc riêng; Nâng cao suất đầu tư xây dựng hạ tầng kỹ thuật nông nghiệp để các không gian hạ tầng này cũng là một dạng cảnh quan sinh thái phục vụ văn hóa, văn nghệ Quan họ./.